KAMUTAYA YÜRÜYEN AYAK

Kamutaya doğru yürüyen ayak
Duyuyordu yüreğin insanca gürlüğünü
İş istiyordu çalışmak istiyordu hakkıydı
Hakkıydı biliyordu yaşamanın özgürlüğünü
Kamutaya doğru yürüyen ayak

Çatlaktı nasırlıydı yalınayaktı ayak
Bilinçli bir, insanca bir, isteği vardı
Bilinçli bir, insanca bir kafası
Düşünürdü mutlu yarınları, duyardı
Çıplaktı nasırlıydı yalınayaktı ayak.

Kamutaya doğru yürüyen ayaktı yalınayak
Yürüdüğü yoldan umutluydu
Nasırlıydı çıplaktı yalınayaktı ayak
Bilinçliydi inanmıştı mutluydu
Kamutaya doğru yürüyen ayak.

İLHAN DEMİRASLAN

Sahibi ve Sorumlu Yönetmeni : ERDOĞAN GÖNÜLLER
Genel Yayın Yönetmeni : ATTİLÂ AŞUT
Yönetim Yeri : Uzunsokak, No. 96
Yazışma adresi : P. K. 80 - TRABZON
Dizgi — Baskı "Hâkimiyet" Basımevi

SÖMÜRÜCÜLÜĞE KARŞI

SAVAŞ

HAFTALIK TOPLUMCU GAZETE

Yıl : I Sayı : 4 13 Eylül 1965 Fiatı : 50 Kuruş

Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı milletçe savaşmayı uygun gören bir doktrini izleyen insanlarız.

ATATÜRK

Tarihsel gelişmeyi durduramadılar :

Toplumcular Meclise girdi!

İKİNCİ Cumhuriyet in ikinci genel seçimi, 10 Ekimde bütün yurtta yapılmış ve Türkiye'de ilk olarak sosyalist bir parti, Büyük Mecliste temsil edilme olanağını elde etmiştir. Böylece, karşı partilerin bütün kötüleme ve yıpratma çabalarına karşın, memleketin uyanık kuvvetleri, 15 sosyalist Milletvekilini Meclise sokma başarısını göstermişlerdir. Bu sonuç, aynı zamanda yurdumuzda gelişen toplumcu akımın hiçbir kuvvet tarafından durdurulamıyacağının kesin olarak anlaşılması bakımından ayrı bir önem ve özellik taşımaktadır.

GELECEĞE UMUTLA BAKIYORUZ

Şimdi Türkiye'de toplumcuların savaşı başlamaktadır. Parlâmentoya giren bir avuç namuslu, toplumcu insan, var güçleriyle yurdumuzda dönen dolapları halka açıklıyacak ve «vatan, millet, sakarya...» edebiyatıyla şimdiye dek uyutulan yığınların, gerçekleri bütün açıklığı ile görmelerini sağlıyacaklardır.

...Ve, uzun değil, çok kısa bir süre sonra gözünü açan halk, 10 Ekimde oylarıyla işbaşına getirdiklerini alaşağı edecek, bunca yıl uyutulup aldatılışının karşılığını, yurt gerçeklerine sırt çeviren politikacılara pek pahalı şekilde ödetecektir.

O «yakın gün»ü, hep birlikte, umutla bekliyelim.

DEVRİM OCAĞI, "KARDEŞ KÖY„DE KONSER VERDİ

İlimizin öncü kuruluşu «Trabzon Devrim Ocağı», bir süre önce «Kardeş Köy» seçtiği Kapıköy'deki toplumcu çalışmalarına aralıksız devam etmektedir.

Öğrendiğimize göre, Devrim Ocağı yöneticileri, Kapıköy yolunun yapımına yardımcı olmuş, köye bir voleybol sahası kazandırmış, kadınlar için okuma-yazma kursu açmış ve Halkodasının onarımını gerçekleştirerek, köylülerin kültürel çalışmalar yapabileceği sevimli bir salon haline getirmişlerdir.

Ocak yöneticileri bu arada Kapıköy'de bir konser düzenliyerek köylülerin hoş bir gece geçirmelerini sağlamışlardır. Mahallî olanaklarla düzenlenen konser, çoğunluğunu kadınların teşkil ettiği kalabalık bir dinleyici topluluğu tarafından ilgiyle izlenmiştir.

NİÇİN TOPLUMCU SANAT !

MUSTAFA DUMAN

Tartışılagelmekte olan sanat konularından biri, «güdümlü, güdümsüz sanat» sorunu. .

Dikkatimizi çeken bir nokta var: Başarılı sanatçılarımız, toplumu ve içindekileri anlatan, gerçekleri tarafsız bir görüşle ortaya koyan yapıtlar veriyorlar. Eskinin «Romantik» dediği gerçeküstü öykülerin, konuların bugünkü sanatta yerleri yok artık. Sanat yapıtında kendimizden, içinde bulunduğumuz

(Sunu 2. de)

Halk düşmanları!

Çetin Altan'ın deyimiyle, toplumcuların kartviziti kadar bile basılmayan «DÜNYA» Gazetesi, son zamanlarda A.P.'ye şirin görünerek tirajını düzeltmek için, gözükapalı bir sol düşmanlığına bürünmüş bulunmaktadır. Bir zamanlar A.P.'nin en azılı düşmanlarından olan «DÜNYA»nın iki patron yöneticisi Falih Rıfkı Atay ve Bedil Faik, şimdi bu okunmaz gazetede her gün kargaları bile güldüren ısmarlama yazılar yazmakta ve sosyalistlere ağız dolusu sövgüler yağdırmaktadırlar. T.İ.P. Trabzon İl Yönetim Kurulunun, seçimlerden önce bu konuda yayımladığı bildiriyi okurlarımıza sunuyoruz.

«Düne kadar yazı gücünü Atatürk devrimlerinden aldığı kanısını uyandırarak, devrimci kuşağı, oynak kaleminin çizgileriyle belli bir ölçüde oyalayıp aldatmayı başaran ve aslında Atatürk'ün salt ticaretini yapan devrim yobazı Falih Rıfkı Atay, «DÜNYA» gazetesindeki «Politika» başlıklı bir yazısıyla, yerçek yüzünü ortaya çıkarmıştır. Bu, şimdiye değin Atatürk ve devrim ticaretiyle geçinen ve bugün artık bu esnaflığın eskisi gibi gelir sağlamadığını görerek, avucunu başka kapılara açan ve örneğine toplumumuzda çok sık rastlanan sömürücü tüccar yüzüdür.

Tüm örgütleri namuslu emekçilerle Atatürkçü gençlik tarafından doldurulan Türkiye İşçi Partisi'ne ve ona oy vereceklere bir kalemde «Komünist» diyebilen Atay bilmelidir ki, Ticaret Odaları Birliği kanalıyla ve binlerce lira karşılığında yayımladığı yazıların her biri, Türk Demokrasi tarihine, satılmışlığın ibret verici belgeleri olarak geçecektir.

10 Ekimde seçimlere Komünistler değil, Atatürk ülküsünü tüccar malı yapmağa çalışanların karşısına dikilen gerçek devrimciler, toplumcular, yani büyük yurtseverler katılmaktadır. Ve satılmışların azgın çabalarına rağmen, Büyük Millet Meclisine gireceklerdir. Ve de sayıları ne olursa olsun, Atay'a, Ataylar'a, yani cümle satılmışlara, ulusal gücün bu ilk şamarı olacaktır.

Ne acıdır ki, bugün Türkiye İşçi Partisi saflarını dolduranlar, bir zamanlar Atatürk'çü görünen yazıları yüzünden, en çok Komünistlik suçlamasıyla karşılaşmış olan Atay'ın savunmasını yapan kimselerdir. Bunlar, dün Atay'a Komünist diyenleri isbata çağırdıkları gibi, Atay'ı da bugün sözlerini doğrulamaya çağırmakta, aksi halde Amerikan dolarlarının etkisiyle ulusçu Türk çocuklarını karalamaya çabalıyan bu adamın, daha büyük çıkarlar karşısında, yurt satıcılığına dek her çeşit yıkıcı davranışın sahibi olabileceğini belirtmektedirler.

Bizler, Türkiye İşçi Partisi'nin her hangibir il örgütü olarak diyoruz ki, altı yüzyıllık tarihimiz içinde örneklerini çok gördüğümüz, acısını çok çektiğimiz satılmışlığa, 1965 yılında artık göz yummayacağız.

İşçiler, ırgatlar, topraksız ve az topraklı köylüler, gerçek Atatürkçüler, tüm emekçiler, sizin, yani Türk ulusunun yüce çıkarlarını Amerikan Gozoz Fabrikalarının reklâmlarına satan halk düşmanı bu adamı tanıyın. Tanıyın ki, halk düşmanlarının yeri, 10 Ekim 1965'de kullanacağınız oylarla belli olsun.»

Yeryağ

Burası Ramandır, Batmandır, Beşiridir.
Bir ses, kara toprağın içinde uyanık.
Bir acı, kara toprağın yüreğinde çıldırmış.
Geceler boyu bunalır, döğünür, haykırır
kapatılmışlığından.

Yeryağ, onun petrol dediği
Onun beni yeraltına kilitlediği.

Ulaşmak ister eve, köye, kente... kocaman,
Isı olmak ister, aydınlık olmak ister
Ellerinde oğullarının,
Ulaşmak ister kurda, kuşa, aça, çıplağa ta
yıldızlara dek.

Yeryağ, onun petrol dediği
Onun beni yeraltına kilitlediği.

Ama bırakmazlar kendi yağlarını on katına
satmak için
Hasır şapkalı sömürgenleri yeryüzünün iğrenç, pis.
Boğulduğum bu karanlıkta kükrediğimi duymuyor
musunuz ?
Bir depremle hat aştım, ha taşacağım kardaşlar.

Yeryağ, onun petrol dediği
Onun beni yeraltna kilitlediği.

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Niçin Toplumcu Sanat ?

(Başı 1. de)

toplumdan birşeyler arıyoruz. Ve bulunca «mim» koyuyoruz.

Bir zamanların «Sen ne güzel bulursun, gezsen Anadoluyu...» diye başlıyan Gürtunca Edebiyatı, Anadoluyu anlatmıyordu. Gerçek Anadolu bambaşkaydı. Gerçeğe uymayan bir Anadoludan sözaçan yapıtlar tarihe karıştı. Hem de bir iz bırakmadan... Sahneyi gerçekçi sanat alınca, Anadolunun ağlayan yüzü ortaya çıktı. Şimdi artık kendimizi aldatmak değil, kendimize dönmek zorundayız.

Anadolu, gerçek yüzünü «Yaban»la, «Bizim Köy»le, «Yılanların Öcü»yle, «İnce Memed»le, «Ortadirek»le, «Yer Demir Gök Bakır»la gösteriyor bize. Sanatçı olarak Yakup Kadri, Fakir Baykurt, Yaşar Kemal, kendilerinden bekleneni yaptılar. Memleketin durumuna-hâl-i pür melâline-maroken koltuklardan değil, «Efkâr Tepesi»nden bakmamız gerektiğini yerleştirdiler kafamıza. Mahmut Makal ve Fikret Oytam ropörtaj olarak sundular bize gerçek Anadoluyu.

Şiirimize gelince, roman ve öyküde-bu arada oyun türünde-kendisini gösteren gerçekcilik, Anadoludan sözaçma, Anadoluyu ele alma, şiirde genel olarak yok. Varsa bile çok az. Bunun çeşitli nedenleri vardır. Bu nedenlerin başında ozanlarımızda kendini gösteren Batı etkisi, metafizik şiirin egemen olması gelir. Diğer nedenler ise, şiirin gerçekten kaçış, bir düş olduğu kanısının yerleşmesidir. Bu arada Nâzım Hikmet, Fazıl Hüsnü, Bedri Rahmi ve Orhan Veli, Anadoluyu şiirlerine soktular. Ceyhan Atuf Kansu ise daha da ileri giderek, şiiri bir düşünceler demeti haline getirdi...

Dünya Edebiyatında Aristophanes ile, Türk Edebiyatında Tanzimat'la kendisini gösteren «Sanat için sanat», toplum için sanat» tartışması, bugün için de yürürlüktedir. Herşey bir yana, «Sanatçı önce çağının adamı olmalıdır.» Biz oyumuzu toplumcu sanata verdik. Neden mi? Türkiye böyle istiyor da ondan...

MUSTAFA DUMAN